

GORENJEJEC.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. «GORENJEJEC» stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravnistvu.

Vera in politika.

Nič ni bolj naravnega in samo ob sebi umevnega kakor to, da vsakdo, kogar je postavil poklic ali višja oblast na javno mesto, zastavi vse svoje moči, da zadosti v polni meri svoji dolžnosti. To velja za vsak poklic: za vojaški, uradniški in nič manj za duhovniški. Meje raznih poklicev so po naši družabni organizaciji natanko ločene in zato je dolžnost vseh javnih dostojanstvenikov, paziti na to, da se drže sebi določenih mej, da ne povzročajo nepotrebnih medsebojnih konfliktov, ki niso v korist nobeni panogi društvene organizacije in imajo edino le to posledico, da se brezplodno izrabljajo v medsebojnem boju moči, ki bi sicer saj deloma prišle v korist občnemu blagru. Mi iskreno spoštujemo duhovnika — kateri se žrtvuje v dušnem pastirstvu ker dobro vemo, da je neskajljivi verski čut za naše ubogo ljudstvo v hudih trenutkih edina tolažba. Ne spoštujemo pa duhovnikov, ki na smrtni postelji love hranilnične knjžice — in ljudje se pritožujejo, da se to večkrat zgodi — ne spoštujemo duhovnikov, ki namesto, da bi brali brevir, stoje za pudeljnom in merijo mladim dekletom modrece in židane rute. Tudi se nam ne zdi prav, če duhovniki pravijo nerazsodnemu kmetu, ko so razpisane kake volitve, da se gre za vero, med tem, ko se gre le za politiko. Seveda se je v novejšem času vrgla med mlado duhovščino teorija, ki mora tem mladim duhovnikom zelo vgažati, ker po tej teoriji so duhovniki neomejeni vladarji, ne le v cerkvenih, ampak tudi v vseh posvetnih zadevah in jim vest nikdar ne more očitati, da so prekoračili njim določeni delokrog. Ta teorija je zelo enostavna. Vsak mladi kaplan je Kristov namestnik na zemlji, takorekoč kos Boga samega in več kot Mati Božja. Če torej tak mladenič kaj stori, kar po mnenju posvetnjakov in tudi po mnenju zmernejših duhovnikov ni pravilno, in se mu kdo po robu postavi, pravi ta Kristov namestnik: Bogu se je po robu postavil. In četudi je vprašanje, kje kak kmetič shranjuje svoje hranilnične knjžice, kako se hrani, kako se oblači, kje kupuje blago za hlače in suknje, kavo in riž, popol-

noma posvetna stvar, v nekako daljno zvezo z njegovim duševnim življenjem se tudi to da spraviti in če mladi duhovniki — ne da bi bili prošeni — v tem oziru dajejo svete, ki so za ubogega težaka največkrat ukazi, imajo za tako početje izgovor in pravijo: krščanstvo naj prešine in obvladuje vse tvoje nehanje in dejanje. Popolnoma naravno torej, da so vsi pokoncu, če so razpisane kake volitve. Tu se zopet čuje bojni glas: volite le katoliške može — kot da bi od nasprotne strani bil kandidiran kak luteran ali celo pagan.

In tako je prišlo, da je pri zadnjih državnozborskih volitvah selski kurat gnal svoje ovčice v procesiji na volišče gologlave s cerkvenim banderom na čelu in z rožnim vencem v roki.

Nam pa se zdi tako prekoračenje duhovniku določenih mej zloraba verskega čuta in profaniranje cerkvenih obredov, ki mora sčasom imeti slabe nasledke in posebno slabe nasledke za versko življenje našega ljudstva. Ker gotovo pride čas, ko se bodo tudi ti hribovski analfabeti prepričali, da je bilo njih versko prepričanje zlorabljeno v politične namene in v srcih teh ubogih revežev bo nastala strašna praznota, katere ne bo mogoče nič več izpolniti. In ti ljudje, katerim je bila dosedaj vera v stiskah tolažba, bodo izročeni obupu in nihilizmu.

Posebno žalostno pa je to, da se tako ravnanje na višjih mestih ne le odobrava, ampak celo podpira in neguje.

Glavna in prva naloga vsakega politika je, da ve v soglasje spraviti dejanske razmere z močmi, s katerimi razpolaga. Celo ranjki grof Andrassy, katerega mi nimamo za Bog ve kakega politika, je rekel, da ne kaže na vrabce streljati s kanoni. In v tem pogledu mi naravnost zavidamo katoliškega škofa na Kranjskem — katera dežela se v katoličanstvu lahko meri s Tirolsko — č meni, da je primerno, da se apelira na najintenzivnejši čut našega ljudstva, da se izrabi zadnje in najhujše orožje, če se vrše kake občinske ali deželnozborske volitve.

Mi bi v polni ponižnosti vprašali ljubljanskega škofa ali res misli, da ni mogoče, da nastanejo mnogo resnejši in mnogo opasnejši položaji, ko bi bilo morebiti res potreba postaviti zadnjega moža na krov, napeti vse žile, izrabiti ves ogromni kapital, s katerim razpolaga kot višji dušni pastir nad našim vernim ljudstvom in

ali je res primerno in verskemu čutu koristno, če prvi pri vsaki volitvi: «vera je v nevarnosti». Če bi kedaj v naši deželi — cesar nas Bog obvaruj — res prišlo do skrajnega, se zelo bojimo, da bi se našemu škofu, kateremu dobre volje nismo nikdar odrekli, ne godilo tako, kakor tistemu pastirju, ki je parkrat brez vzroka vpil: volk! volk! ter zvalil kosce s travnika, s tem pa povzročil, da se takrat, ko je volk res prišel, nihče ni zmenil za njegove klice na pomoč in ga je volk pohrustal. Zaradi tega živo obžalujemo, da se je, kakor pri zadnjih državnozborskih volitvah, sedaj zopet izdala iz merodajnega mesta verska parola. Da tega ni bilo treba, sklepamo iz delovanja zadnjega deželnega zbora. V tem zboru so bili takozvani «katoliški» poslanci brez vsakega vpliva. Večino so imeli slovenski liberalci in Nemci. To ni idealen položaj — to radi priznamo, a nau je ljubši, kakor bi nam bila «katoliška» večina z dr. Šušteršičem na čelu. Tudi to odkrito priznamo. Delovanje tega deželnega zbora ni bilo slabo, iz ust deželnega predsednika in «katoliškega» deželnega glavarja izreklo se mu je celo nenavadno gorko priznanje. Sedanji škof ljubljanski ima brez ugovora izvanredno živ verski čut in je brez dvombe zelo pazljivo sledil obravnavam deželnega zbora. In čeravno je smatral za primerno razposlati pred novimi volitvami med svoje ovčice pastirski list, kateri se je bral kranjskim uradnikom celo pri cesarski maši in v katerem zahteva izvolitev samo «katoliških» poslancev, ni navel ne enega zakona, ne enega sklepa bivšega deželnega zbora, ki bi ne soglašal z verskim čutom katoliškega ljudstva na Kranjskem.

Iz tega vsaj mi sklepamo, da verski moment ne more biti povod, če se izrablja verski čut ljudstva, da se tu izvrši prememba. In mi tudi odločno trdimo,

PODLISTEK.

Pismo iz Monakovega.

II.

Kar je Dunajčanom prater, to je Monakovčanom kraljeva dvorna pivarna — Hofbräuhaus*). Že doma so mi priporočali prijatelji, naj te monakovske znamenitosti nikar ne zamudim. In res, eden prvih potov je bil v dvorno pivarno. Ko vprašam nekega domačina za dvorno pivarno, odgovori mi: «Am Platzl!» «I, kje je pa „plac“», ga vprašam. Debelo me pogleda ter prav v monakovskem jargonu reče: «Tega ne veste?! Pri nas ve vsak otrok!» Tudi jaz sem zvedel, še predobro, tako da mi ostane vedno v spominu.

Dvorna pivarna stoji na prostoru, kjer je stala do l. 1873 pivarna za svetlo pivo. Tu varijo dvojno pivo, svetlo in temno ali rjavo. Pivo so pričeli točiti na «placnu» l. 1830. V teku let nastal je tako velikansk obisk, da so morali povečati «gostilniške prostore, pa še niso zadostovali. L. 1896 so prestavili pivarno v predmestje na Dunajsko cesto v Haidhausen ter priredili vse prostore samo za gostilno. Ti so res ogromni. V pritličju je velikanska obokana, sedeminpol metra visoka dvorana. Mogočni stebri so okrašeni z grbi bavarskih provinc. V tej dvorani se v potrebi lahko toči na dvajsetih krajih. V direktni zvezi s to dvorano je veliko dvorišče s pokonci stoječimi sodovi in vodnjakom, okoli dvorišča pa obširen mostovž z mizami in klopmi. Tu je prostora za več kot 1000 ljudi. Natakakaric je primeroma le malo

*) Razglednice dvorne pivarne so v tiskarni na vpogled.

da verskega vzroka ni, pomagati Šušteršiču in Vencajzu do ključev deželnih kas.

Če so se torej napele vse moči, če se je povzročilo, da ima agitacija za deželnozborske volitve popolnoma ameriški značaj, temu ni povod vera, ampak politika in samo politika. Zopet so se enkrat prekoračile meje, ki so po božjih in človeških zakonih določene našemu svečeništvu. Brez vzrokov razvila se je zelena zastava. In če bodo šli prihodnje dni mladi duhovniki od hiše do hiše, od vasi do vasi, ter zabičevali nerazsodnemu kmetu, da se gre za vero, da zahteva njih dušni blagor, da pobijejo vse liberalce in volijo pristno «katoliške može, izrabljaj se bo vnovič tisti nenadomestljivi kapital, ki je še shranjen v srcih našega dobrega ljudstva, ki pa se sčasom mora izrabiti, ne da bi se to ljudstvo zavedalo zakaj. To postopanje nima namena koristiti ljudstvu ne v verskem, ne v gospodarskem oziru, če pa bi imelo uspeh, tiralo bi ga — to je naše neomajano prepričanje — v gospodarsko katastrofo.

Kaj bo, kaj bo!

(Gospodarska in politična vprašanja z ozirom na kmeti stan.)
Konec.

Iz tega, kar smo dosedaj pisali pod zgornjim naslovom, naši častiti bralci razvidijo, kako važen in potreben je kmeti stan za vesoljno človeštvo ter tako tudi za nas Slovence in kake neprecenljive vrednosti je zemlja, katero obdeluje kmet. V tem članku smo se tudi obširnejše bavili s klerikalizmom ter skušali dokazati našim kmetom, kako hud zatiralec njihovega stanu je ravno on, ker se jim ljudje klerikalne stranke hinavsko to je le na videz dobrikajo, jim na sleparski način vsiljujejo svoje samopašno jeroštvo in jim zapirajo pot do neobhodno potrebne izobrazbe. Pri tem našim požrtvovalnem delu pa ni vodilo peresa osebno ali stanovsko nasprotstvo do duhovnikov, ki vodijo bratomorni boj

nastavljenih in vendar zadostujejo, kajti gostje si večinoma kar sami strežejo, bodisi s pijačo ali jedjo. Vrčki so lončeni (Steingut) s pokrovom, drže po 1 liter. Ena taka merica izbornega piva stane samo 24 pfenigov, t. j. 29 vinarjev našega denarja. Kadar sedim pred merico monakovskega piva — tu je 29 pivarn in po sodbi Monakovčanov, ki je za nas gotovo merodajna, je avguštinec (Augustinerbräu) gotovo najboljši — se vselej z žalostjo spominjam domačega slabega in primerno jako dragega piva. Se li temu ne da odpomoči? — V pritličju je tudi velikanska kuhinja, večja kot prostori kranjske čitalnice. Ogromno ognjišče sredi kuhinje in velikanski kotel za klobase imata vedno polno ženskih občudovalcev. Pa tudi moški dobe svoj delež. V kuhinji kraljuje namreč lepa krčmarjeva hčerka Frici, ki napravlja na moška srca s svojo milino in ljubeznivostjo najglobokejši vtis. V Monakovem so sploh jako lepa dekleta. To je pripoznal celo prijatelj profesor, ki je precej izbirčen in s katerim sva se slučajno sešla v stari pinakoteki. On in njegov prijatelj, tudi profesor, prišla sta s kolesom po Pakiževi bližnjici čez Tirolsko skozi Švico v Monakovo. — V prvem nadstropju dvorne pivarne je velikanska 42 metrov dolga in 17 $\frac{1}{2}$ metra široka dvorana. Stene te dvorane krasi slike iz bavarske zgodovine in slike vseh bavarskih vladarjev, pričeni pri Ludoviku Strogem do najnovejšega časa. Poleg te je še ena manjša dvorana. V zgornjih prostorih se shaja bolj izbrana družba. Kdor hoče Monakovčana bolj natanko spoznati, ta naj ostane le v pritličnih prostorih. Kako živahno in veselo je tu. Tu sedi preprost delavec s klobaso ali nasoljeno redkvico v

med Slovenci, temveč edino le ljubezen do našega naroda in skrb za njegovo bodočnost. Če bi vsi Slovenci tako resnično in zvesto ljubili svoj narod ter tako nesebično delali zanj na političnem polju, kakor pisec teh vrstic, ne bili bi se Slovenci nikdar dali po vladi umetno razkosati, lahko bi še zdaj naši duhovni in posvetnjaki skupno delovali za slovensko narodno in gospodarsko stvar in nikdar bi se ne dopustilo, da bi se med našim narodom dvigali ter proglašali za narodne boritelje in dobrotnike največji narodni izkoriščevalci in škodljivci, ki imajo na vesti očitna narodna izdajalstva in rogovilijo med narodom le zaradi tega, da jih nevedno ljudstvo malikovalno časti ter jim z denarjem polni njih silno globoke žepe! Prokleta naj bode tako sleparjenje in izsesavanje našega dobrega naroda! Pravični Bog je že osramotil in ponižal pred celo Avstrijo enega takega krivega političnega proroka, ki hodi med naše kmete «v ovčji obleki, znotraj pa je zgrabljiv volk»; Bog pa naj bi svojo pravičnost izkazal tudi nad drugimi njegovimi vrstniki, da bi se potem več ne upali naši predrzni «katoliki» skruniti in mazati s političnim blatom najsvetejših cerkvenih naprav! Pa tudi našim mnogim državnikom bi bilo treba nekoliko več razsvetljenja, pravega spoznanja in drugačne krščanske ljubezni, da bi enako skrbeli za vse avstrijske narode in vse enako ljubili in več ne preganjali in uničevali svojih slovanskih podložnikov, kakor so to delali do današnjih časov! Slovenci se imamo menda največ zahvaliti naši slavni nemški vladi, da se sedaj koljemo med seboj, kar je na korist le nam sovražnim tujcem! Še pred nedavnim časom bili smo složni v politiki in poznali smo kot svoje narodne sovražnike le Nemce in Lahe. A naša vlada ni mogla mirno gledati te sloge in edinosti med nami. Zato je poslala k nam nemškega škofa Missia, ki je zanetil razpor med slovenskimi duhovniki in posvetnjaki na Kranjskem. Zdaj nadaljuje Missijevo politično delo pri nas s pomočjo raznih slovenskih narodnih izdajic, časti in denarja lakomnih neznačajnežev in propalic — slovenski škof Jeglič, kateri skupini se je posrečilo razširiti bratomorni politični boj tudi v izvenkranjske slovenske kraje. Missia je dobil za svoje delovanje na Kranjskem vsled vladnega priporo-

roki in merico piva pred sabo poleg gospoda, tam v kotu obira dama zadnje ostanke pečene piške i. t. d. nad vsemi pa kraljuje najlepša harmonija. Vmes pa se drenja z glasnim hruščem množica ljudi, največ tujcev, iskajoča ugodnih prostorov, ali pa le pasoča radovednost.

Takoj prvi večer sem naletel v dvorni pivarni na tri Dunajčane. Ni trajalo dolgo in že smo jahali visoko politiko. Pa, glej ga spaka! Prav avstrijske razmere. Kolikor glav, toliko strank, od pristnega Luegerjanca do strastnega nemškega nacionalca. Že smo postali precej glasni in ostri in vse je kazalo, da bo lepe harmonije kmalu konec. Le z velikim trudom se je posrečilo poleg nas sedečemu Monakovčanu skleniti kompromis, da pustimo za tisti večer avstrijsko politiko. Prereševali smo monakovske razmere, povrhu pa praznili svoje merice v čast in slavo monakovskim krasoticam v prvi vrsti lepi Frici. Pozno v noči smo se ločili. Prišel sem domov prav roznate volje. Še v spanju so me dražile razne prikazni, ki so bile več ali manj v zvezi z dogodki pretečenega dne. Že sem vjel eno za roko, kar se začuje votlo grmenje in bobnenje. S klicem: «Potres!» skočim kvišku, prevrnem z glasnim ropotom poleg postelje stoječi svečnik ter pričakujem strmeč nadaljnega. I, kaj pa je bilo? Nekdo je drvil s težkim vozom po slabo tlakovani cesti mimo hotela, a jaz, nevajen takemu ropotu, imel sem v sanjah to za potres. Šele proti jutru sem zopet zatisnil oči. Zdaj sem imel mir pred prikaznimi, pa tudi pred — potresom.

Da ste mi zdravi!

čila od papeža kardinalski klobuk; kako posebno odlikovanje pa bode doletelo našega neutrudljivega gorenjskega Jegliča, tega ne vemo; vendar pa nam je znano, da je vlada že dozdej storila mnogo uslug njemu in njegovim pomočnikom! Veliki in slavni hrvaški škof Strossmayer, ki je zvesti sin svojega naroda, resnični in iskreni rodoljub hrvaški, je že neizrečeno veliko storil za gmotno in dušno blagostanje svojih rojakov in je tudi kot duhovnik najsvetlejši in najčistejši biser med svojimi vrstnikir, pa še danes kot 86letni starček v 51. letu svojega uzo nega škofovanja ni kardinal! Ako bi on delal za Nemce in Mažarje, tako kakor dela za Hrovate ali pa, ako bi delal take razprtije in zdražbe med svojim narodom, kakor jih delata med Slovenci Missia in Jeglič, bil bi najbrž že dolgo vrsto let morda prvi papežev svetovalec — «v večnem Rimu»! Vidiš: dragi slovenski kmet, taka je ta kranjska farovska in taka naša slavna avstrijska politika! Ali se ti ne odpirajo oči, ako resno premišljuješ že samo to, kar smo ti v tem članku napisali z glavnimi potezami? O beri, beri, malo več beri in rad beri, a ne le ono, kar se ti bode vsiljevalo v farovških sleparskih in lažnivih listih, ampak tudi druge časopise in knjige! Ako boš bral samo take stvari, katere ti bodo priporočali in ponujali farovski gospodje, bodeš še bolj neumen, kakor bi ne bral ničesar, ker bodeš potem mislil, da je res vse tako, kakor bereš v farovških listih in boš svoje zatiralce še sam branil, jih zagovarjal, podpiral in redil kot svoje najboljše prijatelje in dobrotnike. Ako pa bodeš bral tudi naše liste, boš spoznal resnico od dveh strani, spoznal pravega prijatelja in pravega sovražnika in lahko se bodeš odločil, po kateri poti ti je hoditi, da ne boš zapeljan! Pa tudi Slovenci drugih stanov naj bi se dvignili k marlivejšemu narodnemu delu, pomagali vzbuditi našega kmeta ter tako z združenimi močmi odganjali od njega domače in tuje zatiralce! Čakajo nas še bridki in trdi časi. Glejte, Nemcem na severu in Lahom na jugu že primanjkuje plodonosne zemlje! Zato stegujejo po nji na vse strani svoje grabežljive roke in preganjajo z nje druge narode. Nemci so mislili, da se bodo s svojo krvoločnostjo polastili kar polovice rodovitne Kitajske, kamor bi potem pošiljali svoje lačno izvoljeno ljudstvo, a se

izza dijaških let.

Črtica. — Spisal H. R.

Dalje.

Prihodnje leto pohajal je Weber prvo gimnazijo. Prijatelja sva bila še, toda le včasih sva se obiskovala drug drugega. Z materjo sva se razgovarjala le še slučajno se srečujoča na ulici.

Tudi v gimnaziji je Ivan ostal stari Weber. Dobil je zopet dvojko. Od profesorja do profesorja je tekala uboga mati: jokala, prosila in vpraševala, kaj če početi s svojim Ivanom. Profesorji so zmajevali z glavami ter tolažili žalostno mater.

Ker uboga mati ni zmogla šolnine, je ostal Ivan naslednji tečaj doma. Pohajkoval je po ulicah, gradu, mestnem logu ter tako postal, skoro da ne rečem navadni postopač.

Vsled materinih prošenj so ga sprejeli drugo leto v pripravnico. Mati zopet vesela, vsa srečna, da se ji je posrečilo še to zavetišče za že na pol izgubljenega Ivana. «Vidiš, kako je težko slo, prosim te, bodi priden in pameten, v štirih letih si lahko sam služiš kruh.

Ivan je pohajal pripravnico, mati je šivala in stregla po različnih hišah. Nikdar ni prišla prazna domov, vedno je imela kaj prinesiti svojemu Ivanu. Med tem je postala stara, suha, sključena in izmučena. Videlo se ji je, da joka, veliko dela in da trpi glad, da strada.

Ivan vedno stari humorist. Srečaval sem ga vedno v velikih družbah dijakov, ki so se glasno krohotali ter se bili ob kolena. Znal je oponašati vse profesorje po

jim ni to posrečilo. Lahe pa je s krvavimi glavami pognal iz afriške Abesinije — hrabri divjaški Menelik! Zato bodo odslej ti naši ljubeznivi znanci s pomočjo naših brezvestnih in breznačajnih klerikalnih brezdomovincev še huje pritiskali v naše kraje ter nas spodrivali z rodne zemlje. Zatorej, rojaki slovenski, varujmo svojo lepo in rodovitno zemljo! Mi smo majhen in vsled tega šibek narodič med drugimi narodi! Upanja nimamo, da bi svojo domovino razširili. Zato vsaj delujmo z vsemi močmi na to, da obdržimo v svoji lasti to zemljo, kar je imamo sedaj! Ne zapravljajmo jo lahkomisljeno in ne prodajajmo jo tujcem, temveč jo vedno delimo le med seboj in prodajmo jo razven slovenskim tudi drugim slovanskim bratom, kadar to ne bode našemu narodu na kvar. Tako bomo preprečili, da se ne bodo med nami več naseljevali sovražni tujci. Dolžni smo to storiti in k temu pripomoči vsi brez razločka, da bodo naši potomci imeli kje stanovati in da bodo imeli kaj jesti še tudi takrat, ko bodo naše kosti že davno segnile v rodni zemlji in se bodo nad našimi grobovi okoli in okoli oglašali vedno gostejši tuji žalostni vzdih: «Oh, kaj bo, kaj bo!»

Gorenjski rodoljub.

V Kranju, 24. avgusta.

Deželnozborske volitve. V raznih kronovinah Avstrije se že marljivo pripravljajo na letošnje deželnozborske volitve. Staro- in Mladočehi bodo stali na eni, radikalci in agrarci na drugi strani političnega boja. — V Galiciji se marljivo gibljejo Malorusi.

Umrl je nagloma v ponedeljek bivši finančni minister Thunovega kabineta in najodličnejši voditelj mladočeskega kluba, vseučiliški profesor dr. Jožef Kaizl. S Kaizlom je izgubil češki narod velikega modernega socialnega politika in učenjaka, avstrijski parlament pa sijajen talent in najdelavnejšega poslanca.

Politični dogodki v Evropi. Anglijo skrbi vojna z Buri, Francoska se peča z zakonom zoper meniške redove in razporom s Turčijo, Italija s Crispijevo smrtjo in finančnimi vprašanji, Nemčija s povrnitvijo Walderseeja

vedenju in po glasu. Po vsaki učni uri se je spravil na kateder ter srdito delil dvojke, kričal nad dijaki, jih vpisaval v razrednico, gestikuliral z rokami, jih podil pred vrata, metal iz klopi ter obkladal z zausnicami in psovskami. Dijaki so radosti ploskali. Vse je kričalo: «Dobro, dobro, izvrstno!» Ko je vstopil profesor, je našel Weberja vedno pri deski, enkrat je celo sedel na omari ter zvonil z nogami. «Kaj iščete gori?» je zavpil razjarjeni razrednik. «Svinčnik mi je »gori padel«, je odgovoril nagajivo Weber, tako da se je zasmejal ves razred. «No, le čakajte, z vami bo račun kmalu obravnan.»

Prvi razred je z vso silo pokosil s ponavljalnim izpitom.

V drugem razredu mu je zopet predlo. Koncem tečaja je pričakoval profesorje na hodniku in jih prosil, naj mu pregledajo, da je revež, brez očeta, da ima le bolešno ostarelo mater. «No, če boste imeli drugje prvi red, potem naj bo», tako so mu obljubili skoro vsi učitelji. Le matematik se je po svoji strogosti protivil, dati Weberju za njegovo lenobo zaželjeni »zadostno«.

In res; kruti matematik ni odnehal in tako so tudi drugi profesorji dali duška svoji poštenosti in Weberju se je nakopičilo nič manj kot šest dvojk.

«Prokleti goljufivci», je klel in se togotil, «so pa vendar na realki in gimnaziji bolj pravični — a, materi porečem, da sem zdelal, spričevala itak ne pozna, šolnine ni. Tako si je znal Ivan urno ohladiti razgreto kri in postal zopet hladen in lahkomisljen. Le to ga je še žalilo, da ga je ravnatelj osebno grajal ter mu pretil, da se je pri konferenci sklenilo, da bo pri prvem najmanjšem prestopku izključen.

Se nadaljuje.

s Kitajskega, s smrtjo cesarice Friderike in novim carinskim tarifom, Španija s proticerkvenimi nemiri in s finančno reformo, Avstrija pa z deželnozborskimi volitvami.

Na Turškem je velika suša v državnih blagajnicah. Več državnih uradnikov se je te dni obrnilo na sultana s prošnjo, naj se jim izplača služnina, katere niso dobili že več mesecev, ker sicer morajo poginti z družinami vred. Namesto plače pa so uvedli proti prositeljem disciplinarno preiskavo.

Kitajske homatije. Angleški listi pišejo, da je bil mirovni zapisnik podpisan dne 16. t. m.

Dopisi.

Z Dovjega. (Nekoliko črtic o našem občinskem gospodarstvu in delovanju kmetijske podružnice.) Pri nas se slišijo pogosto opravičene pritožbe o naših občinskih potih, osobito cesta z Dovjega v Mojstrano je pravi škandal za našo občinsko upravo, kaj so si mislili o tem češki gostje 14. t. m., si pač lahko predstavljamo. Nujno potrebno bi bilo toraj, da bi se naše občinsko predstojništvo bolj pobrigalo za naša pota. — Tudi naše planine so jako zanemarjene, lahko bi se pa s primeroma malmimi troški izdatno izboljšale, pa dasi je večina občinskih odbornikov živinorejcev, vendar ne pade nobenemu v glavo, da bi stavil kak predlog glede izboljšanja planin. — Naša podružnica c. kr. kmetijske družbe bi tudi lahko marsikaj storila v prilog kmetovalcem, ko bi se tisti malo bolj zanjo zanimali, tako pa tudi ta spi spanje pravičnega. Razu starega od jeseniške kmetijske podružnice podedovanega trijerja in nerabnega gnojničnega soda nima nobenega orodja. Edino njeno delovanje dozdej je bilo dobivanje umetnih gnojil. Ima sicer kakih 300 K gotovine, pa jih menda hrani za hujske čase. Še pod prvotnim načelstvom se nič ni storilo za povzdigo kmetijstva in ko je bilo pred tremi leti izvoljeno novo, stavili so nekateri nekoliko več nad v tisto, pa ostalo je vse pri starem, razen da je v teku let še nekoliko udov odpadlo namesto prirastlo. Na noge torej, ne bodimo zaspali, delujmo z združenimi močmi za svoj gmotni napredek, malokatera občina v naši domovini ima toliko zemlje kot naša in ko bi se tista znala primerno izkoriščati, moralo bi se pri nas povzdigniti splošno blagostanje. Glede političnega mišljenja ni pri nas nikakih hudih nasprotstev, večina prebivalcev sledi sicer načelom »Domoljuba«, kar pa je naprednega mišljenja, drži se trdno svojega prepričanja, nikogar pa pri nas ni, da bi radi tega sovražil svojega soobčana, zato bi bilo pri nas delovanje za splošno korist od strani poklicanih faktorjev jako olajšano.

Iz Žabnice. Izlet, katerega je priredil »Gorenjski Sokol« v našo skromno vasico, se je sijajno obnesel. Na stotine ljuostva je prišlo počastiti telovadbo dobro izvežbanega »Gorenjskega Sokola«. Ta izlet je pokazal, kaj moreta telesno storiti sloga in napredek slovenskega naroda. Naše ljudstvo je bilo nato pripravljeno, da sprejme »Gorenjskega Sokola« kolikor mogoče sijajno. Posebno mladeniči, vsi vneti za narodno-napredne ideje, so se potrudili kolikor je bilo mogoče v njih skromnih močeh, da se je sijajno sprejel »Gorenjski Sokol«. Ta izlet je bil tudi velikega političnega pomena, kajti govori, katere so imeli razni gospodje, so ljudstvo silno navdušili za ideje narodno-napredne stranke. Neki mož, ki je že obhajal ravno letošnje leto svojo zlato poroko, se je izrazil, da še nikdar ni slišal tako lepega in resničnega govora. kakor ga je imel od nas visoko spoštovani preblagorodni gospod dr. Ivan Tavčar. Naj bode omenjeno, da je ta mož jako pobožen posestnik, ki je že veliko daroval za razne cerkvene potrebščine, akoravno je naprednega mišljenja. Ljudstvo je bilo silno ponosno na to, da nas je obiskal enkrat od nas tako slavljeno društvo. Dan 28. julija je bil za nas narodni praznik, kakršnega dosedaj še nismo doživeli, še celo za brezzobe terejtalke, ki so pod vodstvom opravljive kuharice našega župnika brusile jezike. Za naše napredne farane bil je dan veselja pa tudi dan strahu, kajti bali smo se za našega gospoda župnika, da

bi ga vsled njegove neumne jeze ne zadela srčna kap. Bali smo se tudi za opravljivo kuharico našega župnika, ki zna prav grdo obrekovati naša vseskozi pošena dekleta, da bi ji ne razneslo njenega dolgega in zabavljivega jezika, za katerega misli, da ga ji je Bog dal le zato, da lahko brez vseh skrbi in dela živi kakor božji volek v svoji luknjici. Tudi ta strah nas kmalu minul, kajti kakor hitro je prikoral »Gorenjski Sokol« z godbo na čelu na sredi vasi, prikazala se je izza vogla neke hiše ogromna oseba.

Konec pride.

Od nekod. Govor dr. Tavčarja na volilnem shodu v Višnji gori je vzbujal pretečeni teden povsod občno presenečenje. Dotična številka »Slovenskega Naroda«, v kateri je ta govor ponatisnjen, roma iz rok v roke. Skoro neverjetno je, kako se peha zlasti preprosto ljudstvo za to številko, in kako se potlej povprašuje, če je dandanes sploh možno, da postavlja klerikalna stranka take kandidate in jih prišteva celo svojim voditeljem. Ni čuda torej, da se je od tistikrat »Slovincu« prelevil obraz na mah tako, da ga je težko spoznati. Gospodje šenkavski, tak boj Vam, kajne, ni po volji! Toda poprašajte skrbno svojo kosmato vest, in videli boste, kdo je živel že leta in leta le ob osebnem boju. Ali ni »Slovenec«, posebno pa »Slovenski List« neštetokrat hotel postaviti v javno zasramovanje najveljavnejše može narodno-napredne stranke? Se-li ne spominjate napadov na prezasluznega ljubljanskega župana, ali vam ni več v spominu, na kako grd način ste hoteli osmešiti damski telovadni klub. In kaj naj rečemo še o drugih!? Vi ste grešili prvi, v to vas je pa zapeljala prevelika prijenljivost, ki se vam je predolgo izkazovala od nasprotne strani. Dr. Tavčar pa je imel največ povoda (saj ste napadli lopovsko celo njegovo občespoštovano gospo soprogo) zgrabiti za to orožje in ga vreči brez vsakega pardona v razne ožlindrane in tihotapske glave. Hud je sicer ta udarec za klerikalce, nepregledno hud: toda ves je resničen. »Slovenec« sedaj zapoveduje; »Proč od te poti!« Mi pa smo mnenja, da naj se pove to javno večkrat in še večkrat, zlasti pa v tistih krajih, kjer bodo kandidirali ti dvorni mogotci. To mora kaj izdati. Izdati pa mora tudi pri ljubljanskem škofu, ko bo spoznal na ta način, da izgledajo fotografije poglavarjev njegove stranke docela drugače, kakor mu jih pa tiste prikrito popravljajo mnogi psevd-amateur-fotografi. Brez dvoma smo, da potem ne bode nikdar več odredil, da bi se ob volitvah molilo za srečen izid enakih »veljakov«, molilo po hišah in v cerkvah celo ob izpostavljenju svetega rešnjega telesa. Najnavadnejši volici morajo konečno uvideti, da ta takozvana »katoliška« agitacija ni katoliška, torej tudi nikakor ne more biti Bogu dopadljiva in prav zato bodo volili s prepričanjem može, kateri so brez kakih pregrešnih peg, katerih mož pa je iskati edino le v narodno-napredni stranki. Dotlej pa nismo več daleč.

Novičar.

Na Gorenjskem.

Osebna vest. Revident državne železnice v Lincu g. Robert Seelig, je premeščen v Jesenice.

Cesarjev rojstni dan se je letos — kakor običajno — slovesno praznoval. Že na predvečer je bilo več hiš okrašenih z zastavami, godba prostovoljnega gasilnega društva pa je priredila serenado. V nedeljo se je služila v župni cerkvi maša, katere so se udeležili: občinski odbor, uradniki, skoro vsa društva, kakor tudi mnogobrojno meščanstvo. Tudi v drugih krajih po Gorenjskem se je ta dan slovesno praznoval.

Kranjski občinski odbor je v svoji včerajšnji seji ugodil prošnji okrajnega cestnega odbora glede brezplač-

Posamezne številke „Gorenjca“

se prodajajo po 10 vin. v

Škofji Lokl pri g. M. Žigonu, trgovcu na glavnem trgu;

Radovljici pri g. Otonu Homannu, glavna trafika.

nega odstopa 285 m² občinskega sveta v svrhu razširjenja in preložitve okrajne ceste v Lajhu. Nadalje se sklene pred hišo št. 5 na mestnem trgu napraviti hodnik iz navadnega presekanega kamenja. Rešile so se tri prošnje za vsprejem v občinsko zvezo. Ko se še določijo v komisijo za deželnozborske volitve F. Krenner, dr. Fr. Prevc in dr. Val. Štampihar, zaključil župan sejo.

Volitev v okrajni cestni odbor za kranjski skladovni okraj se je vršila v ponedeljek 19. t. m. Pri tej priliki smo se pričeli, da je gospod dekan Koblar res vsestranski delaven mož. Že pred kakimi 3 tedni je sklical v kranjsko župnišče nekaj župnikov na pogovor radi volitev v cestni odbor. V ponedeljek je bil pa že na vse zgodaj na nogah. Dosedaj smo vedno mislili, da okrajni cestni odbor nima kar nič opraviti z »vero«, in da se je tistemu brigati edino le za okrajne in deželne ceste, ki menda niso niti liberalne, niti klerikalne. Koblar nas je s svojim nastopom opozoril, da hoče s pomočjo novega cestnega odbora preleviti ceste v »katoliške«. Vrag vedi, če bi potem ne bile ceste uravnane tako, da bi si na njih vsak liberalec zlomil nogo. Že v svojem interesu se je tedaj zdelo liberalcem potrebno, zanimati se za te volitve, za katere bi se sicer gotovo ne brigali. Ostalo bi vse pri starem, da ni posegel vmes kranjski tehant s svojo nesrečno roko. Posledica temu je bila, da se je zgodilo ravno nasprotno, kar je nameraval Koblar. Kmetska občinska predstojništva so izvolila odbornikom Matevža Barleta, Franca Strupija in Janeza Zabreta; kranjski občinski odbor je odbral odbornikom Cirila Pirca, namestnikom Jakoba Killerja; veleposestniki so določili odbornikom Henrika barona Lazzarinija in namestnikom Luka Šmida. V skupini velikih obrtnikov se je za obojne kandidate oddalo enako število glasov. Vsled žreba pride v cestni odbor kot odbornik Ivan Rakovec, kot namestnik Ignacij Fok. Kdor pozna razmere, bo kmalu presodil, da se je Koblar zopet prav pošteno blamiral, dasi mu je zvesto stal ob strani prijatelj Skalja z vsem svojim velikim vplivom. Deželni odbor za svoja zastopnika prav gotovo ne bo imenoval mož, ki bi bila po volji kranjskemu dekanu. Koblar pri volitvah res nima sreče. Sicer se mu pa godi prav dobro. Takoj po volitvi se je odpeljal na svojem koleslju s čilim konjičem hladit vroče čelo po — državni cesti, ki ne spada v področje okrajnega cestnega odbora. Upajmo, da ga bodo deželnozborske volitve popolnoma ohladile.

Koblar in njegova marelja. Pred kratkim je dekan Koblar vizitiral faro v Podbrezjeh. Pri tej priliki je izginil prečastitemu dežnik izginil kakor kafra. Ker so Podbrezje skozi in skozi klerikalna vas in je edini človek, ki je na sumu, da je liberalec, dokazal svoj »alibi«, je edino le mogoče, da si je nek klerikalen oboževatelj kranjskega tehanta prisvojil prečastito mareljo kot dragocen spomin na slavnega Koblarja. Zlobnega namena zraven gotovo ni imel, kajti dežnike krade menda le »liberalna sodrga«.

Pastirski list — pri cesarski maši. Iz uradniških krogov se nam piše: »Ker poznamo Antona Koblarja že iz prejšnjih let, zato tudi nismo pričakovali nikdar, da bo mož kot kranjski dekan nastopal bogsigave kako taktno. Vendar pa ne bi mislili nikdar, da bo v svoji netaktnosti in brezobzirnosti zašel tako daleč, kakor minulo nedeljo. Povodom cesarjevega rojstnega dne je bila napovedana za deveto uro slovesna maša, h kateri so bili seveda povabljeni vsi c. kr. uradniki, občinski odbor in druge korporacije. Pokojni Meznarec je pri takih prilikah, četudi je bila nedelja, opustil vsako propoved. Dekan Koblar je pa po dolgočasni pridigi prebral s posebno slastjo še zadnji pastirski list, ki je povsem politične vsebine in ničesar drugega kot volilni oklic ljubljanskega škofa za prihodnje deželnozborske volitve. Če prisostujemo slovesni maši, ki se daruje izključno za našega presvitlega vladarja, potem smemo vsaj kot c. kr. uradniki zahtevati, da izostane tem svečanim povodom vsaka politična enunciacija, ki mora, uprizorjena ob tako neumestni priliki, žaliti dinastični čut povabljenih naobražencev.« Kakor v uradniških,

tako je tudi v meščanskih krogih vzbudila ta Koblarjeva netaktnost splošno ogorčenje. Ponekod so že na praznik 15. avgusta prebrali pastirski list. Naj bi bil vkrenil tako tudi kranjski dekan. Če mu pa ni bilo mogoče, in če se mora po vsaki pridigi prečitati škofovi oklic, potem naj bi bil priredil cesarsko mašo brez propovedi. No, Koblar si je pač mislil, pri cesarski maši me bodo morali poslušati, ne uide mi nihče! Da je bilo ogorčenje opravičeno, navesti hočemo v dokaz le začetek 6. odstavka iz škofovega volilnega poziva: «Zato nikakor ne volite mož, ki se zbirajo pod zastavo «narodno-napredne» stranke okoli listov: «Slovenski Narod», «Rodoljub», «Gorenjec», «Učit. Tovarš»; saj ravno ti možje širijo načela in nauke nasprotne naukom Kristusovim, saj ravno ti možje vedno bijejo po **klerikalizmu, to je po Jezusovi cerkvi...**» Ta najnovejša klasična definicija klerikalizma se je nudila vernikom — pri cesarski maši! Koblar je bil z vso vnetostjo pri delu, tako da je zopet enkrat pozabil oznaniti cerkvena opravila za tekoči teden. Konečno je pozval — pred oficijelno cesarsko mašo! — vernike, da naj molijo «Očenaš in Česčena Marija» za srečen izid volitev (točka druga iz škofovega naročila, katere molitve naj se molijo za srečen izid volitev)! Vsekako je takrat iz src navzočih puhtela iskrena molitev v nebo, da bi bila srečno izvoljena — Žilindra-Šustersič in Petjot-Vencajz! — Od druge strani smo prejeli sledeče vrstice: Zadnjo nedeljo se je zopet razlegal v naši farni cerkvi milodoneči glas našega nad vse ljubljenelega gospoda dekana, kajti čital je pastirski list in to pri cesarski maši. Globoko je segala v naše duše beseda tega vnetega vojščaka katoliške cerkve, globoko v spomin smo si vtisnili njegove zlate besede, kajti prepričan nas je, da je res vera v nevarnosti in da je le on tisti apostol, kateri dovede nas brezbožnike v pravi tir. Mi smo strmeli, ljudstvo se je pa globoko priklanjalo, kajti izneverilo se je svoji dosedanji navadi — dremalo je že dopoldne!

Janez Gerčar, sedaj župnik v Dobu, prej več let kapelan v Kranju, kjer ga še sedaj dobro poznajo pod imenom «ta polimani Janez», je tudi zadnjo nedeljo prebral svojim ovčicam pastirski list. Pri tej priliki je škofovski list še na duhovit način komentiral. Med drugim je povedal strmečim poslušalcem, da so liberalci — osli in psi. Komentar, ki je vreden pastirskega lista!

Četrty promenade koncert bo jutri v nedeljo ob poldnavajstih na glavnem trgu v Kranju. Spored je naslednji: 1. Viktor Parma: Mladi vojaki, koračnica. 2. Fr. Skrivaneč: Pozdrav prijatelju, valček. 3. J. Munkelt: Ida, polka frane. 4. H. Horn: Serenada. 5. J. Diedel: Koračnica.

Izlet na Triglav priredi vrla kranjska podružnica slovenskega planinskega društva med 26. in 30. t. m. Glede na vreme se določi dan v zadnjem trenutku. Odhod iz Kranja bode z vlakom ob osmih zjutraj do Mojstrane, krog enajstih odhod od tam na Kredarico, kamor se bode dospelo med šesto in sedmo uro zvečer in prenočilo Drugi dan zjutraj do vrha eno uro hoda, potem povratek z vrha. Med 2. in 3. uro obed pri Šmercu, z večernim vlakom povratek domov.

Tatvina. V noči od 21. do 22. t. m. je bilo v gostilni g. Albina Ranta na Gorenji Savi (pri kolodvoru) ukradeno natakariči Angeli Polajnar okoli 30 do 40 K denarja in za 6 K smodk, trgovskemu pomočniku Alojziju Jenku obleka in žepna ura v skupni vrednosti 36 kron, dalje tam prenočujočemu Josipu Misi žepna ura, vredna 46 K, in 20 K denarja. Tat je neznan in ga orožniki zasledujejo.

Iz Terboj. Zadnjo nedeljo je bilo običajno žegnanje v Trbojah. Tudi letos so šli na predvečer fantje iz Vogljan po «bob». Ko so se vračali domov ponoči, so napadli fantje iz Voklega — notabene! klerikalne vasi — poštene Vogljance s koli. Najbolj sta se menda zopet odlikovala pri tem činu brata kapelana B., ki trdita ob vsakih volitvah in volilcu prigovarjata, je vera v nevarnosti. Kajneda, dr. Evgenče, zopet «liberalna sodrga»! — Dne 1. septembra se vrši v gostilni gdč. Franjice Kržičeve veselico z igro «Eno uro doktor», petjem, ter šaljivo loterijo. Čisti dohodek je namenjen dijaški kuhinji v

Kranju. Začetek ob štirih popoldne. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

Srečkanje se vrši v nedeljo dne 25. t. m. ob treh popoldne v prostorih g. Antona Pogačnika, gostilničarja v Podnartu, v prid nove ceste med Ovsišami in Poljšico. Dobitki se hvaležno sprejemajo. Spored: Srečkanje, petje, ples (copernija). Odbor.

Občinske volitve za občino Cerklje so se vršile v četrtek in petek. Zmagala je v treh razredih profesor Jenkova stranka, uporabljajoč vsa mogoča in nemogoča sredstva. Slepili so ljudi s pretvezo, da pride sam škof «požegnati» volitve. Radi različnih nezakonitosti se bo zoper volitev vložil priziv na deželno vladu. — V Šmartnem pri Cerkljah so danes ponoči ubili nekega fanta. Blažena klerikalna občina!

V Mavčičah je umrl dne 19. t. m. župnik in zlato-mašnik g. Matej Preželj, katerega so našli mrtvega v postelji. 80 let starega moža je zadel mrtvoud na srece.

V Škofji Loki je dne 19. t. m. nagloma umrl c. kr. notar Viktor Schönwetter iz Ljubljane, potem, ko si je kupil vožni listek in se vsedel v čakalnico na Trati na klop. Zadel ga je mrtvoud.

Kmetijski dobrotniki. To poročilo zbudlo je župnika Rožnika tako, da je takoj poklical v župnišče g. Franca Tavčarja, trgovca, in ženina, oba Selc, ter prvemu zagrozil, da ima preklicati to, drugače ga toži. Župnik Rožnik pa se je zmotil in ne sme misliti, da nam samo g. Tavčar poroča. Kar se ne stori, se ne izve! Vso zadevo smo izvedeli na javnem prostoru in izjavljamo župniku, da Tavčar ni pisal tega poročila. Pač pa nam danes pošlje g. Tavčar pojasnilo, katero je zagrozil župniku namesto preklica. Glasi se sledeče: Pojasnilo: Ko se je pred kratkim ženil brat Franca Božiča in vzel v zakon nevesto iz tretjega kolena, je plačal navadno takso. Letos se je pa oženil France Božič sam in vzel v zakon tudi nevesto iz tretjega kolena. Župnik Rožnik mu je računil skupnih stroškov 35 goldinarjev. Ženln, navaden delavec, prišel je k meni in mi je jokaje povedal, koliko bo moral plačati župniku za poroko, namreč skupaj 35 gld. Kje bo torej mogel navaden delavec plačati tako svoto. Po poroki iz cerkve grede so župniku svatje pojasnili, da je brat ženina, ki se je oženil pred kratkim, plačal za sorodstvo okrog 2 gld. In vsled tega se je dal župnik pbravnati in je plačal ženin potem le okrog 7 gld. vsega skupaj. Ko je ženin odšel, je naročil župnik ministrantu, da ima ženin priti nazaj, da plača še tri goldinarje, ker mu je premalo računl. Kar se tiče maš, se tiste bero v župni cerkvi po 1 gld., v podružnicah pa od 2 do 3 gld. in ne po 1 gld. 50 kr.

Fran Tavčar.

Iz selške doline. Kakor je znano, ima g. Tavčar vrt poleg «Katoliškega doma» v Selcih. Lesena ograja je venomer polomljena, v ograji tik tega doma so večkrat napravljene cele odprtine. Letošnje leto je dobil že trikrat šipe zgornje sobe zdrobljene od vrženega kamenja, vendar on je miren, gre in popravi plot, šipe da mizarju, da vstavi druge in pri tem ne dolži nikogar, še manj pa trosi po časopisih take vaške neumnosti, čeravno ve, da mu prijatelji ne store tega.

Iz Srednje vasi pri Poljanah se nam piše: V nedeljo 18. t. m. je gorelo v Srednji vasi št. 13. Zgorela je hiša A. Gusela, v nevarnosti pa je bila cela vas. Ljudje, ki so bili večinoma v cerkvi, so prestrašeni drli iz cerkve. Gasilni društvi iz Poljan in iz Gorenje vasi sta bili takoj na licu mesta. Njima se je zahvaliti, da ni pogorela vsa vas. Omenjenemu posestniku je pogorelo vse, rešiti ni mogel najmanjše stvari, zavarovan je bil za 600 kron, škode pa ima 1200 K. Zažgala je iz hudobnosti njegova žena. Zadnji teden sta se večkrat pretepala, na kar je njemu in drugim ljudem grozila, da bo zažgala. Omenjeno jutro se je zmaščevala. Ko so ljudje odšli v cerkev, je spravila vse svoje reči iz hiše in potem zažgala. Sedaj jo imajo shranjeno v loških zaporih.

V Kropi se snuje «društvo varčnosti». Pravila so se že predložila vladi v potrjenje.

Volitev občinskega odbora. Dne 26. m. m. je bil v Mekinjah voljen županom J. Hočevnar v Mekinjah, gg. Jern. Jan iz Godiča in Pr. Košir v Brezjah občinsk. svetovalcem.

Naznanilo. Spoštovanim obrtnikom se naznanja, da so pravila obrtniške zadruge za radovljški sodni okraj potrjena. Obrtniki se naj za to zadrugo zanimajo, ker boče vsakomur v korist. V svrhu posvetovanja te zadruge se odredi dan 25. avgusta t. l. na vrtu gostilne gospoda Kosmača v Radovljici. Za obrtniško zadrugo za radovljški sodni okraj: Anton Resman.

Strela je udarila v hlev Antona Oblaka, posestnika na Golem vrhu. Hipoma je bilo se poslopje v ognju. Zgorela mu je hiša. Škoda se ceni na 8000 kron. — Na Veliki Šmaren je strela ubila neko dekle nad Kožljekom pri Begunjah. Ondi je padala tudi toča. — V ponedeljek je udarila strela v planini z imenom Pašni Vrh za Ratitovcem v selški dolini in je ubila 7 glav goveje živine.

V Domžalah bode napravil g. Jožef Kircher tovarno sodovice.

Volilno gibanje.

Samostojni kmetje v kranjski in škofjeloški okolici niso nič kaj veseli kandidature dr. Brejca, katerega sploh ne poznajo. Čuje se, da bodo nekateri volili le dosedanega deželnega glavarja Otona pl. Detelo. Začela se je pa tudi agitacija proti dr. Brejcu za Henrika barona Lazzarinija, graščaka v Smedniku. Baron Lazzarini je plemenit značaj, uzorni kmetovalec in delaven mož. Boljšega poslanca bi si kmetje ne mogli odbrati. Vzdržuje se tudi splošno govorica, da kranjski dekan Koblar še vedno misli kandidirati na deželi.

Tržiški župnik Fr. Špendal se je neki udal pritisku in bo kandidiral v mestni skupini Kamnik - Tržič - Radovljica proti dr. Andr. Ferjančiču.

Dr. Ivan Tavčar je govoril na volilnem shodu v Višnjigori. Bil je to prepomenljiv odločen govor, kakor se čuje redkokdaj. Bil je odgovor na nesramni in lažnivi volilni oklic klerikalne stranke. Še dolgo bodo klerikalcem zvenele po ušesih ostre, a resnične besede Tavčarjeve.

Dne 18. t. m. je bil klerikalni shod v Hrenovicah na Notranjskem. Določili so za kandidate v notranjskih kmetijskih občinah duhovnika dr. Iv. Ev. Kreka in posestnika Franca Drobniča iz Nove vasi pri Blokah. V ponedeljek je bil majhen shod v Kandiji (Novo mesto), kjer so ugibali, koga naj kandidirajo mesto dosedanega poslanca Pfeiferja. Odločili so se neki za I. Dularja, posestnika v Valti vasi.

Gospodarske stvari.

Dobavna razpisa. C. in kr. vojno ministrstvo namerava po javni konkurenci pri malih obrtnikih si zagotoviti za leto 1902 različne potrebščine iz usnja za vojaško opravilo. Dobaviti je vsakovrstne črevlje, jermena, tornistre, taške i. t. d. Vsak obrtnik se more sam ali kot ud kake obrtne zadruge udeležiti dobave, vendar pa mora v obeh slučajih posredovati pristojna zadruga. Ponudbe je kolekovati s kolekom za eno krono in najkasneje do 15. septembra 1901 do dvanajstih opoldne vložiti pri oni trgovski in obrtniški zbornici, kjer ponudnik biva, na Kranjskem torej v Ljubljani. Varščine in vzorcev ni treba predložiti. Natančnejši pogoji, ponudbeni vzorci in zaznamek predmetov in cen se lahko vpregledajo v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. — C. in kr. vojno ministrstvo namerava po javni konkurenci zagotoviti različne oblačilne in opravne predmete. Med temi so: podloge in ovratniki iz kožuhovine, vse pritikline za vojaške klobuke, čelade in čake, zaponke, gumbi in razni znaki iz kovine, usnjene in volnene rokavice, kuhlne in jedilne priprave, žebliji, podkve, ostroge, stremena, lopate, kolčki za šotore in privezovanje konjev. vedra za vodo, spodnje hlače iz volnene tkanine i. t. d. Ponudbe je vposlati neposredno vložnemu zapisniku vojnega ministrstva in sicer najkasneje do 15. oktobra 1901 do 12. ure opoldne. Ponudbeni vzorci, dobavni razglas in natančni zaznamek predmetov, katere je dobaviti, so tudi v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na ogled.

Lepo meblirano sobo

oddaja takoj Iv. Cerkovnik, tapetnik v Kranju.

152

Tedenski sejem v Kranju dne 19. t. m.

Prignalo se je 158 glav goveje živine, 7 telet, 41 prašičev, 139 ovac, 44 kozlov, 25 buš. 50 kg: pšenice K 8.—, prosa K 7.—, ovska K 6.50, rži K 6.50, ajde K 6.—, ječmena K 6.—, zgodnjega krompirja K 2.—.

FRAN ZEMAN

Ljubljana 108—10

Poljanska cesta nasproti sv. Petra mostu.

Tvarniška zaloga najnovejših poljedelskih strojev,

in sicer: nove vrste gepjev, ki se pritrdijo k stropu. Postavijo se lahko zraven poda, ali pod njim (v šupi), ker zadostuje samo 5 metrov prostora in jih ena sama žival lahko goni; tudi se da vsak lesen gepelj na ta način trpežno prenaprediti; ročne mlatilnice ali za gepelje z mesingastimi tečajji ali na krogelje, slamoreznice s posebno močnimi kolesi in jako napetimi noži, mline za čiščenje žita najnovejše iznajdbe, tudi vsake vrste posamezne dele za stroje, kline, jermena i. t. d. — Sesalke za vodo in gnojnico, cinkaste cevi za trombe in vodovode, katere sploh ne rjavé in tudi vodi ne dajo neprijetnega okusa, kakor druge vrste cevi.

Lepo posestvo

se iz proste roke prodaja. 144—2
Natančnejše se izve pri I. Dolinarju na Primskovem.

Gostilna

v kokriškem predmestju se odda v najem.

Kje? pove uredništvo «Gorenjca». 153

Trgovski pomočnik

se sprejme s 15. septembrom v trgovino z mešanim blagom pri ALBINU RANTU v Kranju.

Prednost imajo domačini. 154—1

P. n.

gg. trgovci in žganjetočniki!

Znižajmo od 1. septembra naprej ceno špiritua na drobno jednotno na 80 kr. ali K 1.60 za liter. 155—1

FRAN DETTER LJUBLJANA

na Starem trgu šte. 1

Prva in najstarejša 156—1

zaloga šivalnih strojev.

Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam svoje izvrstne slamoreznice in mlatilnice, ki se dobivajo v zlic njih izbornosti ceno. — Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Posestvo naprodaj

blizu postaje Otoče na Gorenjskem

hiša št. 12 na Mešačem

z gospodarskim poslopjem, v dobrem stanju, 2 sadna vrta z 1 1/2 orala; travnikov in njiv 6 oralov.

Cena po dogovoru.

Natančnejše se izve pri lastniku Martinu Bohinju na Mešačem št. 12, pošta Kamnagorica. 151—2

Slavnim šolskim vodstvom na Gorenjskem!

Pri naročevanju **šolskih tiskovin** naj se blagovolijo slavna šolska vodstva obračati na

tiskarno v Kranju.

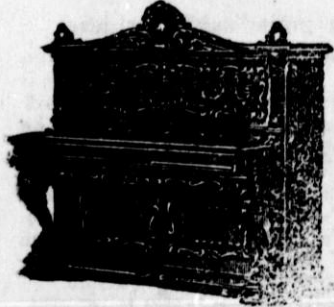
Se udano priporoča z odličnim spoštovanjem
Jv. Pr. Lampret, tiskar v Kranju.

191-6

Več dijakov se sprejme

na stanovanje in hrano. — Naslov pove upravnistvo «Gorenjca».

Alojzij Kracmer

Prva in največja tvrdka za prodajo in izposojevanje glasovirjev.

Ljubljana

sv. Petra cesta št. 20.

Velika zaloga kratkih klavirjev in pianinov največje popolnosti tako glede na glas, konstrukcijo kakor na trajnost v jako okusni opremi vseh slogov. 115—9

Specijaliteta: pianini z moderatorjem.

Vedna zaloga preigranih klavirjev po najnižjih cenah. — Zavod za uglaševanje in popravljanje klavirjev vseh vrst. — Najnižje cene za izposojevanje.

Na deželo se tudi izposojuje.

Mestna hranilnica

v Kranju

obrestuje hranilne vloge

po 4 odstotke

brez odbitka rentnega davka

katerega plačuje iz lastnega.

Stanje vlog: 2,589.371 kron 78 vinarjev. — Stanje hipotetičnih posojil 1,695.776 kron 13 vinarjev. 4—18

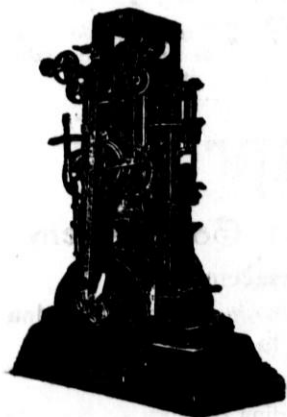

Otroški vozički in košarice

se dobe po najnižji ceni pri

Albinu Rantu
v Kranju.

42—13

G. Tönnies

Ljubljana 66—20

tovarna za stroje, železo in kovinolitnica

priporoča kot posebnost vse vrste

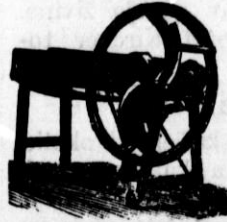
žage in vse stroje

za obdelovanje lesa, ameriške turbine, bencin-motore in parostroje.

Najceneji in najboljši poljedelski stroji
dobé se pri

Karol Kavšeka nasl.

SCHNEIDER & VEROVŠEK

Ljubljana, Dunajska cesta 16.
Vedno velika zaloga gepeljnov, slamo-reznic, mlatilnic, čistilnic, jeklenih plugov in sploh vse potrebščine za poljedelstvo. 69—20

Tudi vsakovrstna železnina kakor železo, traverze, železniške šine, kuhinjska oprava, razno orodje za rokodelce i. t. d.

Glavna slovenska
hranilnica in posojilnica
registrirana zadruga z neodmenjenim zavezo
pisarna na kongresnem trgu št. 14 tik nunske cerkve
v Ljubljani
sprejema in izplačuje hranilne vloge in
obrestuje po 4 1/2 %
od dne vložitve do dne vzdige brez odbitka in brez odpovedi.
Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje pretrgalo. 139—4

Kdor kupuje sukneno blago

ogleda naj si novo urejeno sukneno skladišče tvrdke

R. MIKLAUC

LJUBLJANA, Špitalske ulice števil. 5

kjer se lahko prepriča o cenah brez primere.

Glavno skladišče

Loškega ševijota (sukna)

katerega blago je znano dobro in se prodaja po tovarniških cenah. 64—19

Sukneni ostanki

različnih vrst za polovico cene. — Gospodje krojači debijo na zahtevanje vzorčne knjige.

Kdor hoče kupiti

ceno in dobro barvo

iz pravega domačega izdelka, brez vsake zmesi (Schwerspatt) kakor se nahaja v nekaterih tovarniških barvah, naj se blagovoli obrniti na domačo zalogo

I. WOHLGEMUTH

v Kranju, glavni trg št. 118.

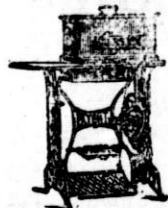
112—10

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 109—11

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

Pozor!

Kdor hoče imeti dobro blago strugarškega izdelka, 97—15 kakor

kegle in krogle, krogle za balin

in sploh vsa to stroko spadajoča dela po nizki ceni, naj se obrne na

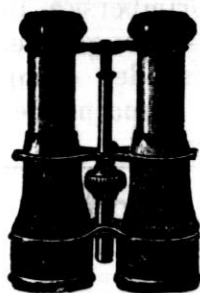
Ivana Vidmar-ja

strugarja v Ljubljani, dunajska cesta 11.

Optični zavod

Jos. Ph. Goldstein

Ljubljana, pod trančv št. 1

priporoča
svojo veliko

zalogo vsakovrstnih očal, lovskih in potnih dalnogledov, kakor tudi vseh optičnih predmetov.

Zaloga fotografičnih aparatov.

Vse v to stroko spadajoča popravila točno in ceno. 67—22

Večkrat premišlano!

Stavbinska kleparska dela

vsakovrstna, iz poljubnega gradiva. — Najcenejša izvršitev lesno-cementnih streh in pokrivanja s strešno lepenko ter v to spadajoče poprave z jamstvom najsolidnejšega dela. — Zaloga strešnega laka, lesnega cementa in strešne lepene v najboljših kakovostih. — Strelovodne naprave po izkušeni sestavi.

Ustanovljeno 1861.

L. M. ECKER

Ustanovljeno 1861.

LJUBLJANA, dunajska cesta št. 7 in 16.

Vodne instalacijske naprave vsake vrste, napeljava v hiše, zveza z obstoječimi vodovodi, premembe in vsakršne poprave. Zgradba stranišč in kopalnih naprav od preproste do najfinejše izvršbe proti jamstvu primernega, trpežnega dela. — Proračuni na zahtevanje brezplačno. 114—11

**Glinaste peči,
štedilnike, banje**
za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in
druge glinaste izdelke
v vseh barvah, trpežne in cene
priporoča prva in najvzreja
tovarna
pečij in glinastih izdelkov
August Dreise
73—19 v Ljubljani.

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroji, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vožna vrata, balkoni, verande, stólpne križe, štedilnike i. t. d. 85—18

Špecialiteta: valjični zastori (Rollbalken).

C. kr. priv. tovarna strojev, brizgalnic, kmetijskih strojev, I. moravska mehanična tkalnica cevi in pasov

R. A. SMEKAL

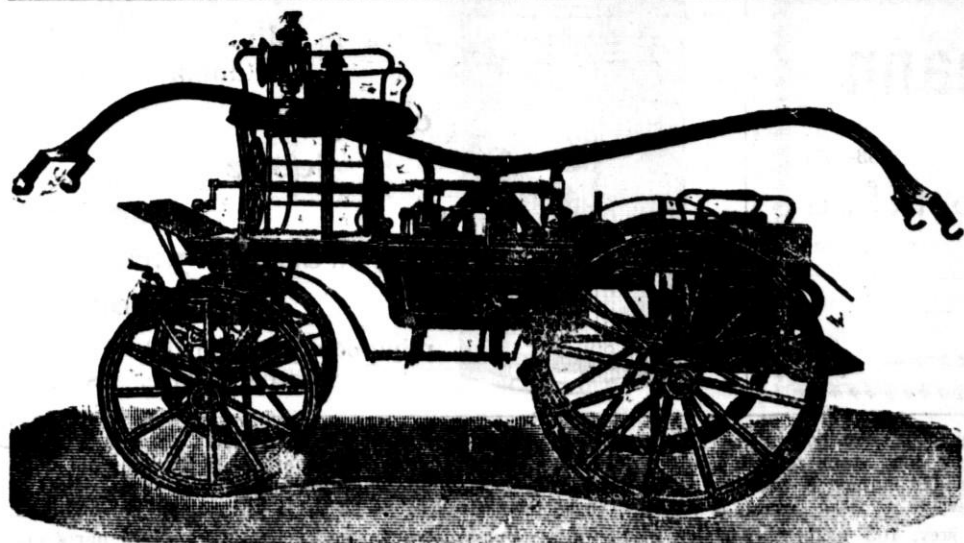
v Cechu pri Prostjevu in Smichow-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop ulica 9

priporoča 83—18

slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebnikom brizgalnice vsake vrste, a patentom proti zmrzlini in s priredbo, da tiste na obe strani vodo vlečejo in mečejo, parne brizgalnice, s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati delo — naučba v teku treh dni — ter ne potrebujejo izprašanega strojevodjo; dalje vse drugo gasilno orodje, čelade, pase, sekirice, lestve i. t. d., kmetijsko orodje in Peronosporabrizgalnice. — Roba solidna elegantna in ceno. Plačila po dogovoru.

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

Trgovskega učenca

sprejme trgovina z železnino

W. Killer v Kranju.

146-3

Šivalni stroj

še v dobrem stanju, pripraven za krojača ali čevljarja, se jako po ceni proda pri

147-3

Lovrencu Rebolju

krojaški mojster v Kranju.

Lekarna „pri zlatem orlu“

Ljubljana, Jurčičev trg 2

M. ph. Mardetschläger, lekar in kemik, J.SVOBODE nasl. 80-19 čevljarski most.

Kupite ali naročite po pošti iz te lekarnе sledeča pripoznana domača sredstva:

Dunajske želodečne srčne kapljice, krč tolažljive, 1 steklenica 20 h, 6 stekl. 1 K.

Želodečne kapljice. 1 stekl. 20 h, 3 stekl. 1 K.

Odvajalne kroglice, v plehastih škatuljah à 40 h, 3 škatlje 1 K.

Tinktura zoper kurja očesa in flašter zoper kurja očesa in trdo kožo à 40 h, 60 h, 80 h.

Fluid za vnanje drgnjenje, zoper trganje, pomirljivo sredstvo 1 steklenica 1 K.

Trpotčev sok, kašelj pomirljiv, 1 stekl. 1 K.

Prašek zoper kašelj, sliz razkrajajoč, 1 škat. 40 h in 1 K.

Železo-kroglice v sladkorju ali oblatih delajo in pomnožujejo kri, 1 K in 2 K.

Kina-železo-Malaga za slabotne in bolne osebe, 1 stekl. 2 K.

Kapljice za zobe, pomirljivo sredstvo, steklenica 20 h in 40 h.

Najboljše in pravo ribje olje, steklenica 70 h in 1 K, pri odkupu 6 steklenic zaračuni se samo 5 steklenic.

Nadalje se priporoča redilna štupa za živino, za rogato, za prašiče in konje v škatuljah 60 h in odprto pol kile 1 K.

R. LANG, Ljubljana (Kolizej)

tovarna za modroce na peresa in posteljno opravo, zaloga pohistva,

priporoča vsake vrste

modrocev, posteljne uloge, zrcal, podob, otročjih vozičkov, naslonjacev, počivalnikov (sofa, kanape, divan) in sobno opravo 54-23

po najnižjih cenah.

Genike s 300 podobami pošlje zastoj in poštine prosto.

Prodaja tudi na obroke.

Razpošiljanje točno.

Adolf Hauptmann

tovarna 53-23

oljnatih barv, firnežev, lakov in kileja

v Ljubljani.

Ilustrovani cenik brezplačno in poštine prosto.

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejeman za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni, za četrt leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravništvo se nahaja v hiši štev. 105 nasproti župne cerkve. — Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo,

Najboljše najcenejše in najhitrejše kosilo in večerjo

napravi vsaka gospodinja iz «Ilirskih testenin» kakor so: nudelni, rezanci, makaroni i. t. d., katere so pa le zanesljivo prave v škatljah po 1/2 kg z napisom:

«Prva kranjska tovarna testenin Žnidaršič & Valenčič, Ilirska Bistrica».

Zahtevajte jih v vseh prodajalnicah jestvin.

Ne pustite se varati, da so morda druge enako dobre kot naše. 133-5

Genike trgovcem zastoj in franko.

Ferd. Sekovanič

BLED (Gorenjsko).

79-19

Trgovina s špecerijskim in galanterijskim blagom, z vinom in likerji, delikatesami in prekajenim mesom. — Najboljša praška in kranjska domača plečeta, gorenjsko sirovo maslo. — Zaloga najboljše emajlirane kuhinjske posode, porcelana in stekla. — Norimberška in lesena roba, srajce, ženske in moške nogavice, ovratnike, manšete, čevlje za gospode, dame in otroke. — Kneippove sandale, kopalne čepice in vse potrebščine za hribolazce.

A. Tschinkelna zet

Ljubljana.

Prva in edina domača tovarna

cikorije, figove kave, kanditov, kandiranega sadja in konserv

priporoča priznано dobre in cene svoje izdelke. 68-21

